

Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний факультет
Кафедра політичних наук

УДК 32.001.76
ББК 66.0
П 50

**ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ ТА
ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД.** Матеріали II міжвузівської
науково-практичної конференції молодих політологів.
24 листопада 2010 р. – Рівне: РДГУ, 2011. – 194 с.

ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

**Матеріали II міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів**

24 листопада 2010 р.

Ухвалено до друку рішенням кафедри політичних наук РДГУ.
Протокол № 2 від 17 лютого 2011 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2011

Рівне – 2011

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

<i>Мельник Алла</i>	Політика пам'яті особистості	9
<i>Сайгафарова Елеонора</i>	Середній клас як основа стабільного розвитку сучасної України	11
<i>Малиновська Наталія</i>	Політика європейських держав щодо іммігрантів-мусульман	13
<i>Макарук Надія</i>	Агенти політичної соціалізації студентської молоді в Україні	16

СЕКЦІЯ 1. Теоретичні аспекти аналізу політичної модернізації

<i>Байрак Сергій</i>	Інститути громадянського суспільства і держава	19
<i>Гаврилюк Світлана</i>	Маніпулятивна складова політичної влади	21
<i>Кац Еліна</i>	Інформаційний простір і побудова громадянського суспільства	23
<i>Куницька Ганна, Троценко Валерій</i>	Проблема більшості та меншості в теорії демократії	26
<i>Мишляєв Тарас</i>	Членство в Євросоюзі як чинник трансформації національних політичних систем	28
<i>Мельник Ірина</i>	Сутність і різновиди політичного екстремізму	30
<i>Патлашинська Ірина</i>	Типологічні особливості миротворчої діяльності	33
<i>Венгринюк Лілія</i>	Статус нації як інституційованої форми та випадкове явище Роджерса Брюейкера	36

<i>Камзьол Валентина</i>	Інформаційне забезпечення діяльності громадських організацій	39
<i>Криворучко Наталія</i>	Тоталітаризм і XXI століття	42
<i>Герасимчук Іванна</i>	Роль партій у політичній модернізації суспільства	45
<i>Левчук Юрій</i>	Авторитарна і демократична моделі політичної модернізації	47
<i>Горбатюк Катерина</i>	Демократія і неопатримоніалізм у сучасних теоріях політичного розвитку	49
<i>Гривицький Вадим</i>	Розвиток пеніцітарної системи в умовах модернізації	51
<i>Житнік Олена</i>	Основні технології формування іміджу політичного лідера	54
<i>Левицький Андрій</i>	Сучасні інформаційні технології як чинник демократизації	56
<i>Осадчук Олена</i>	Політичний імідж як технологія	60
<i>Стельмах Валерій</i>	Механізми представницької демократії	62

СЕКЦІЯ 2. Політична модернізація: міжнародний та регіональний досвід

<i>Бойківський Любомир</i>	Лібералізація газового ринку ЄС: виклик для Росії	65
<i>Генега Ірина</i>	Концептуальні засади зовнішньої політики Російської Федерації	68
<i>Коваленко Людмила</i>	Європейський союз: нормативно-правове забезпечення виборчого процесу	70
<i>Петрович Інна</i>	Електоральний аналіз сучасної політичної ситуації в країнах Латинської Америки	72

<i>Руденко Катерина</i>	Націоналістичні партії Великобританії	74
<i>Стукан Ірина</i>	Особливості інтеграції Хорватії до Європейського уроки для України	75
<i>Федорак Світлана</i>	Проблема невизнаних держав Кавказького регіону: зовнішньополітичний фактор	79
<i>Брень Сергій</i>	Загальна ситуація зі свободою слова в Республіці Білорусь	81
<i>Варжель Надія</i>	Студентський революційний рух у Росії кінця XIX - початку XX ст. як фактор політичної модернізації	83
<i>Климчук Тетяна</i>	Стратегія розширення НАТО за рахунок східних країн	84
<i>Конончук Оксана</i>	Реформи М.М. Сперанського і їх роль у модернізації політичної системи Російської імперії	86
<i>Кобець Сергій</i>	Відносини РФ та НАТО на сучасному етапі розвитку системи колективної безпеки	88
<i>Мельник Наталія</i>	Проблема взаємних територіальних претензій між Україною та Румунією	90
<i>Сотніков Ілля</i>	Врегулювання конфліктів та миротворчий процес	93
<i>Філіпцов Олексій</i>	Транскордонне співробітництво як чинник європейської інтеграції України	95

СЕКЦІЯ 3. Проблеми і перспективи політичної модернізації в Україні

Підсекція 1

<i>Українець Віктор</i>	Профілактика етнічного екстремізму в Україні	97
-------------------------	--	----

<i>Карпенюк Юлія</i>	Повноваження виконавчих органів місцевого самоврядування у сфері соціального захисту: вітчизняна специфіка	100
<i>Артемов Віталій</i>	Вплив зовнішньополітичних факторів на національні інтереси України	102
<i>Багнюк Олександр</i>	Перспективи України на сучасному етапі євроінтеграції	105
<i>Бразалук Любов</i>	Розвиток інституту президентства в Україні	107
<i>Вавуліч Олександр</i>	Проблеми базування Чорноморського флоту Російської федерації на території України	110
<i>Вусатий Борис</i>	Спортивна політика України в умовах глобалізації	112
<i>Васильєва Олександра</i>	Жіночий рух в Україні як необхідний елемент розвитку громадянського суспільства	115
<i>Галганець Сергій</i>	Вплив ЗМІ на формування електоральної поведінки громадян України	117
<i>Горбова Юлія</i>	Україна і Польща: моделі політичної модернізації	121
<i>Гольберт Юлія</i>	Діяльність молодіжних громадських націоналістичних організацій в Україні	123
<i>Градовий Павло</i>	Перший всеукраїнський референдум	125
<i>Григор'єва Юлія</i>	Особливості формування багатопартійної системи в Україні	127
<i>Дзерун Сергій</i>	Національна ідея як чинник політичної модернізації	129
<i>Карпюк Тарас</i>	Формування німецького етнодемографічного сегменту Волині 1800-1945 рр.	131

<i>Кондратюк Марія</i>	Політико-адміністративна модернізація політичної системи України	134
<i>Кравчук Інна</i>	Стратегія та напрямки розвитку екологічної політики України за роки незалежності	136
<i>Красько Ольга</i>	Проблема реалізації прав людини в Україні	139
<i>Кузьменко Віталій</i>	Інформаційна безпека України	141
<i>Ліннік Юрій</i>	Цензура і свобода слова в Україні: політичний аспект	144
	Підсекція 2	
<i>Штука Ірина</i>	Аспекти модернізації політичної системи України	147
<i>Пікула Микола</i>	Місцеві вибори – 2010 в Рівному: погляд зі сторони	150
<i>Троян Віктор</i>	Національна ідентичність у вимірі сучасного українського суспільства	153
<i>Янчарук Олег</i>	Проблеми політичної модернізації в Україні	155
<i>Луцук Марія</i>	Особливості електоральної культури в сучасній Україні	158
<i>Макарчук Наталія</i>	Вітчизняна специфіка формування іміджу політичного лідера	160
<i>Мищук Ольга</i>	Вектори еволюції політичної культури сучасної України	163
<i>Овдійчук Ірина</i>	Проблема демократичності виборчих технологій на президентських виборах 2010 р. в Україні	165
<i>Ошурко Юлія</i>	Діяльність політичної опозиції як складова демократизації в сучасній Україні	168

<i>Пшенична Олена</i>	Політична еліта як чинник демократизації в сучасній Україні	170
<i>Ралець Андрій</i>	Право на свободу слова і думки в сучасній Україні	173
<i>Самчук Інна</i>	Правляча еліта в Україні: особливості формування та функціонування	175
<i>Сверба Людмила</i>	Громадська оцінка діяльності „помаранчевої” політичної еліти	177
<i>Сирота Дмитро</i>	Особливості оптимізації виборчого процесу на місцевих виборах 2010 р. в Україні	180
<i>Тимошенко Віта</i>	Політичні технології в сучасній Україні	182
<i>Шимко Ольга</i>	Модернізація державного управління в контексті реформування політичної системи України	186
<i>Ярмолюк Оксана</i>	Проблеми молодіжної політики в сучасній Україні	189
<i>Шмигельська Ольга</i>	Особливості взаємодії державної влади і молоді в процесі демократизації українського суспільства	192

заборонено нижньою палатою парламенту Бельгії в травні 2010 р. Формальний привід звучав так – «неможливість ідентифікації особи».

З початку поточного року в Нідерландах розпочався судовий процес над членом парламенту Гіртом Вільдерсом за підбурювання до ненависті та дискримінації мусульман, він виступає проти ісламізації країни. За цим судовим процесом стежить вся Європа. Рішення суду має провести лінію між свободою слова і релігійною нетерпимістю. В 2009 р. партія Вільдерса отримала найбільше місць у Європарламенті від своєї країни. В середніх школах та вузах Нідерландів заборонено носити одяг, що закриває обличчя.

Несподіваною стала ситуація у Швейцарії. З метою недопустити подальшої ісламізації країни, ультраправа Швейцарська народна партія ініціювала референдум, на який виносилося питання про заборону подальшого будівництва мінаретів. 57,5 відсотків громадян Швейцарії висловилися проти побудови нових мусульманських будівель. Як наслідок, члени мусульманської спільноти, яка нараховує близько 400 тисяч чоловік, погрожують акціями протесту проти дискримінації і порушення норм віросповідання.

Політику інтеграції мусульман-іммігрантів інтенсивно проводять у Німеччині. Уряд прагне інтегрувати іммігрантів турецького походження, вимагаючи від них не лише дотримання законів, а і розмовляти німецькою мовою. Політика спрямована на те, щоб німецькі мусульмани ідентифікували себе з Німеччиною. В школах запровадили вивчення ісламу, а федеральні органи влади виділяють кошти для підготовки вчителів ісламу в університетах та вивчення мови іммігрантами. З нагоди двадцятої річниці об'єднання Німеччини у своєму виступі президент Крістіан Вульф визнав іслам частиною Німеччини. Канцлер ФРН Ангела Меркель неодноразово у своїх промовах також наголошувала на необхідності засвоєння іммігрантами, зокрема вихідцями з мусульманських країн, європейських цінностей та культурних норм.

Однією з головних причин проведення політики інтеграції мусульман у західноєвропейські суспільства є складна демографічна ситуація в Європі й зменшення «корінного» європейського населення. Внаслідок феміністської пропаганди та прагнення зробити кар'єру європейки не поспішають народжувати, вважаючи дітей завадою у веденні «нормального» способу життя. Стабільно висока народжуваність є у мусульманських сім'ях, чому сприяє релігія.

Попри незадоволеність мусульманських общин прийнятими законами, європейські уряди прагнуть на законодавчому рівні забезпечити інтеграцію мусульман у суспільства своїх держав. Вони

хочуть забезпечити спокій і безпеку своїм громадянам та діють в межах національних інтересів. Ворожість і несприйняття ісламу породжується незнанням та нерозумінням цієї релігії, а також терористичними актами радикальних ісламських угруповань. Крім того прийняті закони, що обмежують права мусульман, потрібні і для їхнього захисту. В європейських країнах рівень насильства по відношенню до мусульман в останні роки значно зріс.

Макарук Надія

*(студентка 4 курсу Рівненського державного гуманітарного університету спеціальності „Політологія”,
наук. керівник – к.і.н. Невинна Г.Я.)*

АГЕНТИ ПОЛІТИЧНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УКРАЇНІ

Під соціалізацією (від лат. *socialis* – суспільний) розуміють процес засвоєння людським індивідом певної системи знань, норм і цінностей, які надають йому можливість функціонувати як повноправному членові суспільства. Агенти політичної соціалізації відіграють найважливішу роль у процесі її розвитку й становлення. До безпосередніх агентів політичної соціалізації належать політичні інститути й організації – держава, політичні партії, рухи, політичні еліти й лідери. До агентів політичної соціалізації належать не тільки власне політичні, але й ті, що не стосуються безпосередньо політики: сім'я, ровесники, однокурсники, сусіди по гуртожитку, система освіти і цілому, церква, професійні, студентські організації, культурні й спортивні об'єднання, тощо. Важливими агентами політичної соціалізації є ЗМІ, які справляють значний вплив на формування особистості.

Отже, серед агентів політичної соціалізації українських студентів слід виділяти такі:

1. Родина. У родині закладаються політичні переконання, пристрасті, переваги, політичні інтереси та визначається рівень політичної довіри. В наш час, коли критерії загальнолюдських цінностей є доволі розмитими, нові ідеали ще не сформувалися, а явища багатопартійності та плюралізму існують на тлі нестабільної економіки, сім'я може виступати тим «притулком», де особистість отримує емоційну підтримку своїх політичних уявлень. Поряд з іншими агентами політичної соціалізації, родина має вплив на

політичне осмислення студентів. Обговорення політичних подій членами родини, схвалення чи критика діяльності певних політичних сил значною мірою відбивається на формуванні настанов та орієнтирів молоді.

2. Вища школа. Сьогодні особливу роль відіграє політична соціалізація в період навчання у вузах. Це пояснюється тим, що вузівський етап соціалізації характеризується значною кількістю виховних впливів на особистість. Чим вищий рівень освіти, тим вищий інтерес молоді до участі в політиці. Адже існує прямий зв'язок між освітою, підготовкою молоді та інтересом молоді до політичного життя, обсягом і широтою знань та суджень про політику, бажанням обговорювати політику.

Політична соціалізація відбувається шляхом навчання та політичного виховання. Так, вища школа здійснює як пряму так і латентну політичну соціалізацію. Пряму – завдяки організації інформаційного процесу з вираженою ідеологією (патріотичні, виховні заходи, вивчення суспільно-гуманітарних дисциплін тощо). Щодо латентної політичної соціалізації потрібно сказати, що вона здійснюється через організацію інтерактивних процесів, завдяки яким засвоюються соціальні ролі та форми поведінки.

Патріотичне виховання молоді сьогодні є одним з пріоритетів гуманітарної політики в Україні та важливою складовою національної безпеки. Особливу увагу потрібно приділяти саме молодому поколінню. Ставлення владної еліти до виховання молоді на кращих зразках історії рідного народу, його досвіду, традицій, освіти та культури, християнських ідеалів є лакмусовим папірцем її справжніх намірів у будівництві сильної і незалежної української держави. Мета національно-патріотичного виховання – сформувати у молодого покоління високу патріотичну свідомість, почуття любові до України, пошани до видатних вітчизняних історичних діячів, готовність до виконання громадянських і конституційних обов'язків.

Слід відмітити, про важливість ролі політичної освіти у процесі політичної соціалізації. До системи державної політичної освіти належать суспільно-політичні дисципліни, політичні програми державних теле- і радіокомпаній, відповідні розділи друкованих засобів масової інформації, що контролюються урядом. Дієвим засобом освіти є різні ритуали: демократичний спосіб передачі влади, дебати, урочисті збори, вручення нагород, паради, демонстрації, тощо. Все це, на думку Пробийголови Н. покликане формувати у молодого покоління, з одного боку, національний патріотизм і політичну

толерантність, а з іншого – критичне ставлення до нав'язування будь-яких точок зору.

3. Найближче оточення: однокурсники, друзі з інших курсів вузів, друзі з груп, сформованих на основі спільних інтересів (спортивні, наукові тощо). Відбувається оцінювання, аналіз ступеня відповідності реальності демократичному суспільству. Друзі (однолітки) часто більш чуйні ніж інші агенти, тому можуть бути більш впливовими. Тут має значення тип групи, характер її ставлення до оточення, психологічний клімат, ставлення особи до групи.

4. Громадсько - політичні молодіжні організації, політичні партії: Спілка молодіжних організацій України; Спілка української молоді; Союз українського студентства, Українська студентська спілка; Молодіжна організація республіканців України, Український національний комітет молодіжних організацій, Асоціація молодих українських політологів.

Нині існує дуже багато молодіжних організацій, які проводять відкрити політику, регулярне спілкування з пресою та керівними органами влади, видають буклети і книги, створюють веб-сайти, проводять і беруть участь у спільних проектах, що сприяє активному залученню молоді до політичного життя.

5. Засоби масової інформації. ЗМІ мають значний ефект внаслідок свого повсюдного й повсякденного впливу. Сучасні мас-медіа мають низку характеристик, які їх роблять впливовим агентом політичної соціалізації, особливо молоді. Здатність постачати широкій аудиторії інформацію про світ, який лежить поза межами її прямого досвіду, допомагає студентській молоді структурувати своє сприйняття політичного світу.

Підсумовуючи, слід сказати, що в процесі політичної соціалізації формується весь набір настановлень, що стають для студентів джерелом політичної поведінки. І саме агенти політичної соціалізації сприяють задовольнити глибинні потреби особистості бути громадянином.

Наукове видання

ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

**Матеріали II міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів**

24 листопада 2010 р.

Підписано до друку 17.02.2011 р. Формат 60x84.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 10,95. Замовлення № 101/1. Наклад 300.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненський державний гуманітарний університет
33028, м. Рівне, вул.С.Бандери,12

П 50 **ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ
ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД.** Матеріали
II міжвузівської науково-практичної конференції
молодих політологів. 24 листопада 2010 р. – Рівне:
РДГУ, 2011. – 194 с.

УДК 32.001.76
ББК 66.0

© Рівненський державний гуманітарний
університет, 2011